

Essay: De farlige børn – Aida

Af Kathrine Eila Juhl

Jeg er lærer.

Jeg har tidligere arbejdet på en specialskole. Jeg har mødt ” de farlige børn”. Dengang, da de hverken var særlig farlige for sig selv eller andre. Den titel gav samfundet dem først senere i forløbet.

De var samfundets børn og havde alle en sagsbehandler tilknyttet, så der blive holdt øje med deres skolegang på skolen. De havde brug for en fast tæt voksen og for forudsigelighed. De havde svært ved at konsekvensberegne og var impulsstyrede.

Vi havde visitationsmøder. Hvert barn skulle sidde med deres forældre, hvis forældrene kom, samt en sagsbehandler, nogle gange en tolk, en leder og så mig som kontaktperson. Vi talte om handleplaner og vi talte om at sætte nye mål. Nogle gange tænker jeg på, hvordan det må være for et barn at sidde til de møder med så mange voksne. Vi måtte mange gange tykke den tynde historie, for nogle gange var fremskridtene små.

Af alle de mange børns ansigter, der buldrer rundt i mit hoved, vil jeg fortælle om Aida. Der var en af vores elever, der sidenhen døde som en hellig kriger. Den historie er fortalt. Aida var ikke en hellig kriger. Men historierne om hende repræsenterer, hvad børnene kan blive tiltrukket af, og som kan ende med en tragedie.

Aida var 12, da jeg mødte hende. Aida havde allerede der lært af nogle af ”de ældre” i parken, at hun skulle række *fuckfinger* til politiet, når de kom kørende forbi. Det var en regel, og Aida kunne lide regler. Hun hadede USA. Og jøder. Jeg prøvede at undervise Aida i at kunne sætte sig i andres sted. Vi tegnede små historier. Men Aida holdt fast, og jeg var en dum dansker, at jeg troede, jeg kunne ændre på hendes holdninger. Alligevel fortsatte jeg tegningerne, i de tre år jeg havde hende.

Senere ville Aida gerne tilbage i folkeskolen. Både sagsbehandler, forældre og inklusionstanken var glade.

Aida skulle i en uges praktik, så vi alle lige kunne se, hvordan det gik. Det gik ikke så godt. Aida følte, at en af lærerne var racist. Jeg besøgte hende på skolen og ville tale med hende og læreren. Aida ville ikke. Hun stod ude på gangen og ville ikke ind i klassen. Jeg prøvede at tale til Aida om ikke at generalisere, og at det er vigtigt at tale sammen. Det vigtigste er at tale sammen. Men jeg talte til Aida. Jeg talte ikke med hende. Aida blev sur, og hun ville gå på mig fysisk. Jeg måtte fastholde hende ude i aulaen, mens lillekoret øvede *Der er et yndigt land* i

selvsamme aula. Situationen var på alle måder absurd, og jeg opdagede, at jeg ikke kunne ændre Aidas holdning.

Hverken Aida eller nogle af de andre børn var farlige. De var uoplyste. De var børn.

Når jeg fortalte, at jeg arbejdede på en specialskole, spurgte folk ofte, om der ikke var en hovedvægt af muslimer. Det var der ikke, men det var en forudindtaget holdning om, at det måtte der være. Der var mange forskellige børn, men de manglede og ledte efter det samme. Anerkendelsen og følelsen af et fælleskab.

Vi må ikke generalisere de farlige børn. Jeg mener heller ikke, vi må kalde dem farlige. Der findes tusinder af børn, som mangler noget i deres liv. De sårbare børn er nemme ofre. Det er derfor, de søger fælleskaber. Ligesom vi alle gør. Det er vores fornemmeste pligt at fremme de gode fælleskaber.

Men det vigtigste fællesskab er, at vi er fælles om det at være menneske. Børn er ikke farlige, men de gør farlige ting. Det bliver først farligt for mennesker, når vi ikke taler sammen mere. Vi skal bygge broer og ikke mure. Alle mennesker har en iboende frygt. Hvis vi *facer* den kommer vi længere, end når vi holder os væk fra den og tager afstand. Vi skal også tykne den tynde historie. Vi skal se på, hvad der virker og fremme det, i stedet for at se på det, der ikke virker.

Vi må prøve at sætte os ind i barnets sted. Vi må prøve at være et af børnene til visitationsmødet. De bliver målt og vejet. Og der er ønsker om, at de kan score lidt højere i de nationale tests, for det mener vi er vigtigt.

Hvert barn er forskelligt, og vi kan ikke lægge den samme handlingsplan for hvert barn. Vi kan ikke finde en løsning, men vi kan finde et rum til at undre os. Vi må undre os over, hvorfor barnet gør som det gør, i stedet for at dømme, når det ikke passer ind i de rammer, vi lægger i samfundet.

Vi bliver de farlige voksne, når vi generaliserer børn, og antager, at vi ved, hvad der foregår hos dem. Og hvad skal den rigtige straf være for børn, der planlægger terror? Hvornår kan vi med tilfredshed i maven sige, at det er retfærdigt? Jeg tror, vi skal blive ved med at undre os og spørge. Vi skal spørge hinanden, hvorfor vi gør, som vi gør. Og vi skal forebygge.

Der er ingen garantier. Det er utopisk at tro, vi kan leve i et samfund uden frygt. For frygten er en del af livet. Det er svært at adskille had fra frygt. Vi kan møde børn uden at have forudindtagede holdninger, og vi kan give dem lov til at forklare sig og til at skabe en ny historie.

Mine ord har ikke givet mig en forklaring på, hvorledes vi undgår de farlige fælleskaber. Men noget går igen, det er, at vi ikke må glemme at tale sammen. For selvom det var absurd at stå i aulaen med Aida, så gav det mig en forståelse af, at man ikke kan pådutte andre en holdning. Jeg er ikke dommer over,

hvilken følelse der er rigtig eller forkert. Aida følte sig misforstået, hun var fastlåst i en opfattelse af en racistisk lærer. Jeg tror, jeg skulle have lyttet mere til, hvorfor hun mente, han var racistisk, end hårdt at påstå at ingen lærere er racistiske. Hvad ved jeg egentlig om det?

Jeg er blevet klogere nu. Det vigtigste er at forstå, hvorfor et barn har en bestemt oplevelse, så må man tage stilling til bagefter, om den er rigtig eller forkert. Den er altid rigtig for barnet, men den er nok ikke altid hensigtsmæssig. For hvis man ikke lytter til barnet, så tror jeg hadet har mulighed for at gro, både for voksne og børn. Og der bliver ikke bare børnene, men samfundet farligt.